

JUSTITSMINISTERIET

Justitsministeren

Vibe Grevsen
vibe@grevsen.dk

15 JULI 2010

Dato: 15 JULI 2010
Sagsnr.: 2010-272-0054
Dok.: FST40338

Kære Vibe Grevsen

Tak for din e-mail af 29. juni 2010, hvori du på vegne af Transpolitisk Udvalg, LBGT Danmark, foreslår, at kønsbetegnelsen i pas i videre omfang bør ske på baggrund af den enkelte persons egen opfattelse af sit køn.

Du henviser i den forbindelse til en artikel fra New Zealand, hvoraf det efter det oplyste fremgår, at New Zealand siden 1995 har givet transkønnede mulighed for at få tildelt pas med kønsbetegnelsen X på baggrund af en erklæring om, at de lever som et andet køn, end de er opdraget i.

I danske pas er pasindehaverens køn i almindelighed angivet som enten F (female) eller M (male). Kønsangivelsen dannes automatisk på baggrund af cpr-nummeret, så personer med lige endetal betegnes F, og personer med ulige endetal betegnes M.

Kønsangivelsen har i praksis givet anledning til problemer i paskontrol- len for transseksuelle personer, der udadtil fremstår som det modsatte køn end det biologisk bestemte. For transseksuelle kan det endvidere være forbundet med ubehag at se det biologiske køn angivet i passet.

På den baggrund udstedte min forgænger Brian Mikkelsen med virkning fra den 1. juli 2009 en ændring af pasbekendtgørelsen, hvorefter personer, der ikke har gennemgået en kønsskifteoperation, men som af Rigshospitalets Sexologiske Klinik vurderes at være transseksuelle, har mulighed for at få udstedt et pas, hvor den pågældendes køn er anført som X i stedet for den sædvanlige kønsbetegnelse.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Ordningen omfatter den gruppe af transseksuelle, der også havde ret til at tage et fornavn, der betegner det modsatte køn, jf. § 13, stk. 2, i den daværende navnelov¹ og § 13, stk. 1 og 2, i den daværende navnebekendtgørelse.²

Efter forarbejderne til navnelovens § 13, stk. 2, omfatter bestemmelsen to persongrupper: 1) transseksuelle, der går i observationsforløb på Sexologisk Klinik med henblik på senere at søge tilladelse til kønsskifte, og som er blevet henvist til kønshormonbehandling, og 2) transseksuelle, der gennem længere tid har levet fuldtids som det andet køn, men ikke ønsker at gennemgå kønsskifte, og ønsket om at leve som det andet køn er stabilt, og ansøgerens livskvalitet skønnes at blive væsentligt forbedret ved et fornavn, der svarer til den kønslige fremtoning.

Affattelsen af navneloven³ og navnebekendtgørelsen⁴ er efterfølgende ændret i efteråret 2009, så adgangen til at benytte et fornavn, der betegner det modsatte køn, nu er udvidet til også at omfatte personer, der ganske må ligestilles med transseksuelle. Det fremgår af forarbejderne til navneloven, at udvidelsen af persongruppen af Rigshospitalets Sexologiske Klinik er defineret som:

”Personer, der igennem en længere årrække jævnlige har klædt sig som det modsatte køn, og som efter lange overvejelser giver efter for et basalt behov for permanent at klæde sig som og i det hele taget leve som det modsatte køn. De omhandlede personer fremtræder således som transseksuelle, dvs. som det andet køn, såvel over for sig selv som andre, men kan ikke fra Sexologisk Kliniks side opnå en egentlig betegnelse som transseksuel eller tilladelse til en kønsskifteoperation. Et typisk eksempel på en person i denne persongruppe er ifølge Sexologisk Klinik en mand på 50-60 år, som hele sit voksenliv har haft glæde af at klæde sig i kvindetøj. Vedkommende har i de seneste år i stigende omfang givet efter for trangen til at klæde sig som kvinde for til sidst fuldtids at fremtræde som sådan over for omverdenen. Dog har personen på det seksuelle plan lejlighedsvis fortsat glæde af sit mandlige kønsorgan. Derfor kan personen ikke i psykiatrisk forstand betegnes som transseksuel, selv om han over for omverdenen fremtræder som sådan. Den persongruppe, der er omfattet af forslaget, adskiller sig væsentligt fra gruppen af transvestitter, der er kendetegnet ved ønsket

¹ Lov nr. 524 af 24. juni 2005, som ændret ved lov nr. 435 af 14. maj 2007.

² Bekendtgørelse nr. 438 af 11. maj 2007.

³ Lov nr. 350 af 6. maj 2009.

⁴ Bekendtgørelse nr. 923 af 29. september 2009.

om kun lejlighedsvis at iføre sig det modsatte køns tøj for at kunne føle sig som det modsatte køn. Ifølge et skøn fra Sexologisk Klinik vil en udvidelse af muligheden for at få et navn, der betegner det modsatte køn til også at omfatte denne persongruppe, omfatte ca. 10-20 personer årligt.”

Justitsministeriet sendte i foråret et udkast til ændring af pasbekendtgørelsen⁵ i høring. Efter udkastet vil ikke alene transseksuelle, men også personer, der ganske må ligestilles hermed, få mulighed for, at kønnet markeres med et X i passet frem for et F eller M. Med den foreslåede ændring vil reglerne i pasbekendtgørelsen svare til de nugældende regler i navnebekendtgørelsen.

Det bemærkes i den forbindelse, at anvendelse af undtagelsen fra kravet om, at et navn ikke må betegne det modsatte køn efter navnebekendtgørelsens § 13, stk. 1, kræver en vurdering fra Rigshospitalets Sexologiske Klinik. Tilsvarende finder jeg det mest hensigtsmæssigt fortsat at inddrage Rigshospitalets Sexologiske Klinik som sagkyndig instans i sager, hvor der søges om, at kønnet markeres med et X i passet.

Jeg vil i tilknytning hertil gerne understrege, at det forhold, at sagen skal forelægges for Rigshospitalets Sexologiske Klinik, imidlertid ikke indebærer, at der nødvendigvis stilles krav om, at den pågældende skal have påbegyndt forberedende kønshormonbehandling med henblik på kønskifteoperation. Således finder de gældende regler i pasbekendtgørelsen i visse tilfælde også anvendelse på transseksuelle, som ikke ønsker at gennemgå kønskifte, ligesom den foreslåede udvidelse af persongruppen, der kan få kønnet markeret med et X i passet, netop tager sigte på personer, som ikke ønsker at skifte køn.

Til din orientering kan jeg oplyse, at jeg forventer at udstede den nye ændring af pasbekendtgørelsen med virkning fra 1. august 2010.

Med venlig hilsen

Lars Barfoed

⁵ Bekendtgørelse nr. 357 af 4. maj 2009.